

Prædiken til 1. søndag efter Helligtrekonger

Luk. 2, 41-52

Gud, lad os leve af dit ord
som dagligt brød på denne jord

Man forstod ham ikke. Forældrene forstod ham ikke. "Vidste I ikke, at jeg bør være hos mig fader?" svarede Jesus sine ængstelige forældre, som havde ledt efter ham. Og faren var ikke Josef. "Men de forstod ikke, hvad han sagde til dem".

Og det var ikke kun forældrene, som ikke forstod ham. Hans disciple forstod ham heller ikke. Ifølge Lukas bad han sine disciple om at lægge godt mærke til forudsigelsen af det dramatiske endeligt, at menneskesønnen skal overgives i menneskers hænder. "Men de forstod ikke, hvad han sagde; det var skjult for dem, så de ikke kunne fatte det". Lukas forklarer, at de var bange for at spørge Jesus. Og da Jesus selv tog bladet fra munden, fattede de stadig intet.

Påske nærmede sig, og Jesus fortalte de tolv, apostlene, "Se, vi går op til Jerusalem, og alt det, som er skrevet ved profeterne om Menneskesønnen, skal opfyldes. Han skal overgives til hedningerne, og de skal håne ham, mishandle ham og spytte på ham; de skal piske ham og slå ham ihjel, og på den tredje dag skal han opstå". Og så følger det igen,

næsten som et omkvæd: "Men de fattede ikke noget af dette; det var skjulte ord for dem, og de forstod ikke det, som blev sagt".

I Lukasevangeliets version af fortællingen om Jesus er forståelse nemlig intet mindre end et Guds under. I slutningen af evangeliet fortæller Lukas, hvordan den opstandne Jesus Kristus pludselig stod midt blandt sine disciple for at gentage "hvad jeg sagde til jer, mens jeg endnu var hos jer". Og så hedder det: "da åbnede han deres sind, så de kunne forstå ...", hvad der var skrevet om Kristus, om lidelsen og døden og opstandelsen, og at det var det, der nu var gået i opfyldelse. Da, men først da, forstod de. "Da Jesus forklarede det for dem, så de kunne forstå", skriver Den Nye Aftale. Men det kræver mere end forklaringer at forstå Jesus. Man må ikke alene have et åbent sind, man må have sindet åbnet, som den autoriserede oversættelse lidt udansk siger det.

Lukasevangeliet har sin fortsættelse i Apostlenes Gerninger, hvor det fra begyndelsen kun gøres endnu mere klart, at forståelsen er et under.

Her forklarer Lukas, hvordan forståelse kommer i stand. Det sker, når der ikke bare fortælles om en betydningsfuld skæbne, Je-

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 251. 116. årgang
Januar 2015
ISSN 0901-2214

su Kristi, men fortælles så det mærkes, at det har betydning for både den, der fortæller og den, der hører. Det sker lige præcis, når Guds ånd tager bolig i vores fortælling. Evangeliet kan læses som fortællingen om et menneske, der ikke bliver forstået. Man mener, at Markusevangeliet simpelthen er bygget op over den hemmelighedsfulde Messias, som først vil forstås som Messias, Kristus, som den lidende og døende.

Hos Lukas kan man sige, at Menneskesønnen Jesus Kristus forstås af 'de forkerte'. Hans forældre, disciplene og 'de tolv', apostlene, forstod ham ikke, men det gjorde til gengæld fra begyndelsen markens hyrder, de to gamle Simeon og Anna i templet, som vi har hørt det i juledagene med fortællingens begyndelse. Og det gør i slutningen af historien vel også ypperstepræsterne og pøblen på deres bagvendte måde. De forstår i hvert fald, at der er meget mere på spil, end forældre, disciple og 'de tolv' aner.

Forældrene forstod ikke, at Kristus "bør være hos sin fader", og det er vel på sin vis også det, alle de andre heller ikke forstår. Eller rettere: de forstår ikke, at Menneskesønnen, Kristus, er "hos faderen", for at han kan være hos dem. De forstår ikke adskillelsen, - og at den er nødvendig.

Forældre skal være der for deres børn, disciple skal sidde ved mesterens fødder, og apostle skal på trods af betegnelsen, som betyder 'udsendte', netop have noget at vende tilbage til, ellers er man ikke udsendt men forsvundet ud i det blå. Men det hører med til det at forstå Kristus, at man forstår adskillelsen som en nødvendighed.

For nu at blive i billedet af forholdet mellem

forældre og børn, - det kan der være så meget mere rimelighed i, som denne søndag i kirkens kalender er børnenes søndag, - så er vi nødt til at skilles for at få os et liv. Det gælder forældre og børn, og det gælder Kristus og os.

Sammenligningen har haft vanskeligheder, fordi ideen om, at vi er familiens, førend vi er nogen andens, har haft så stor en succes. Blod er tykkere end vand, siger vi med familieideologiens kendte devise.

Kristenheden har det meste af sin tid hævdedet det modsatte: at vandet binder stærkere end blodets bånd. Dåben er det synlige tegn. Dåben er tilsagnet til den enkelte om, at der fra nu af er grænser for, hvor meget familien kan hærge i vores liv. Fra dåben kan vi altid som Jesus spørge forældre, om de ikke vidste, at vi nu har et faderskab i himlen, som sætter alle andre relationer i relief. Jesus er "hos sin fader". Jesus er hos sin himmelske fader, skilt fra sine jordiske forældre, for at han kan være med os alle, alle dage indtil verdens ende. Han er vores primære person. Sådan ser det bare ikke ud. Sådan ser det især ikke ud, når vi holder dåb i kirken, hvor man let kan få den tanke, at familieideologien hér fejrer sin største triumf, når familien slår ring om døbefonten.

Af samme grund henlægger vi også næsten demonstrativt dåben til højmesse, så ringen ikke allerede fra begyndelsen virker som et halsbånd. Vi er flere end familien til at slå ring, og i vores forskellighed håber vi derfor, at den er tilstrækkelig stor til ikke at snære.

Forældre, disciple og apostle forstod ikke, at de skulle skilles fra Kristus for at være sam-

men med ham. Han skulle være hos sin fader, for at han kunne være sammen med dem som en anden end en af deres egne. "Hvem er min mor og mine brødre ...", skulle han senere spørge for at give det svar, at det er enhver, som hører Guds ord.

Tilsvarende er disciple og apostle dem, der går ud i verden og prædiker omvendelse til syndernes forladelse for alle folkeslag", som den opstandne siger det i slutningen af Lukasevangeliet.

Forældre, disciple og apostle forstår det ikke, fordi det ikke er til at forstå. Heller ikke for os, at vi ikke bare kan gøre Jesus Kristus til en af vores egne. Forældrene gøre ham til deres søn, disciplene til deres mester, apostlene til deres autorisation og vi til den gode ven i nøden.

Jesus blev forstået ihjel. Det var rigtignok lokale og fremmede, som i uskøn forening fik korsfæstet ham. Men det forstod disciple og apostle udmærket. De gjorde ingen ophævelser mod den behandling. Den var forståelig. Jesus Kristus, Menneskesønnen, Guds søn derimod er umulig at forstå. Medmindre han gør sig selv forståelig.

At der ikke er tale om et ganske nyt fænomen, vidner den salme om, vi nu skal synge, hvor Kingo kan digte om de lærdes flok, som nok gransker Jesus for at forstå ham, men ingen glæde har i "deres hjerteblok":

De gransker Skriften nøje,
men Jesus kendes ej,
som står for deres øje,
thi stolthed siger: Nej!

Vores stolthed står i vejen. Vores vilje til

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

forståelse, kunne man sige. Vi insisterer på, at vi kan forstå. Det kan vi ikke, medmindre han gør sig forståelig ved at tage vores hjerte i brug som sit tempel:

O Jesus, gid du ville
mit hjerte danne så,
at årle det og silde
dit tempel være må!
Du selv min hjerne vende
fra verdens kloge flok,
og lær mig dig at kende,
så har jeg visdom nok!

Det er vanskeligt at forstå, at vi er nødt til at slippe alt vores for at få rigtig fat, men når det gælder om af få fat på Jesus, så er der ikke anden vej end at forsøge ...

Jesper Stange

Vor Frue Kirke, København

Salmer:

411, 434, 140, 139, 122, 424, 101